

A 20 év előtt eltűnt fiu regénye.

— Akik egymásra akadtak. —

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország volt az első, amely egy lopási eset kapcsán „Szabadmadár” címmel megírta Hans Fogelfrei (Szabadmadár János) kalandos históriáját. E hír azóta bejárta egész Magyarországot, fővárosi lapok is publikálták és e híresztelések folytán ma érdekes fordulat állott be az ügyben és Fogelfrei kalandos életében.

Az ügy előzményei röviden a következők: Fogelfrei János ellopta egy paraszt-zenész klarinétját egy dorozsmai korcsmában. Tetten érték és lopás miatt a szegedi királyi büntető járásbíró elé került, ahol Somlyódy István járásbíró tárgyalta az ügyet. Fogelfrei beismerte a lopást, de tekintettel az enyhítő körülményekre, csak két heti fogház büntetést kapott. Ezt a két heti fogházat le is ülte s kiszabadulva a járásbíró fogházából, átadták a rendőrségnek, hogy az, ha lehet, puhatolja ki Fogelfrei illetőségét, ahová ezután eltoloncolnák az érdekes ifjút.

(Fogelfrei a multjáról.)

Fogelfreinek nincs rendes polgári foglalkozása. Kóbor cigányéletet él s cigánykaravánnal, kocsisaroglyán utazott faluról-falura a szőke cigány ifju. Magyarul nem beszél. Annál jobban tud azonban németül és cigányul, de beszél több európai nyelvet is.

Ő a következőket mondotta el önmagáról: — En nem vagyok cigány. Uri származásu ember vagyok, akit még kis fiu koromban elraboltak a cigányok. Azóta velük vagyok, velük kóborlom keresztül a világot. Legtöbbnyire Galiciában éltünk s úgy hiszem, hogy ott is születtem. Vándorlásaink közben eljutottunk Boszniába, ahol valahogyan megtudtam származásom titkát. Ekkor megszöktem a karavántól azzal a céllal, hogy föl kutatom szüleimet vagy testvéreimet, Magyarországon vándoroltam keresztül, amíg Dorozsmára jutottam. Itt a korcsmában, mint másutt is, megszántak s enni adtak. Nem loptam én soha sehol, de nagyon sarkalt a vágy, hogy mennél előbb haza juthassak s mert pénz nélkül nagyon nehezen megy az utazás, hát bizony megszállott a kísértés ördöge s egy őrizetlen pillanatban elloptam az ott játszó polgári zenészbanda klarinétját.

Mindezt így meg is irtuk, mert Fogelfrei előadásában nagyon sok volt a valószínűség s ha neki magának nem is hinnénk el, el kell hogy higgyük a körülményeknek, amelyek minden tekintetben igazolják Fogelfrei valóságát.

Tény az, hogy Fogelfrei nem cigány típus. Szőke hajzata, finom arevonásai és magasabb értelmi képessége jobb származásra vallanak.

(Az elveszett gyermek.)

Olvasta a lapok közlését Fogelfrei Jánosról özvegy Izsák Józsefné, egy hajókormányos özvegye, aki Budapesten a Dob-utca 82. szám alatt lakik. Izsák Józsefnének megdobbant az érző, anyai szíve. Fájdalmas mult soha nem szűnő emlékei éledtek fel benne s a soha nem szűnő remény, a boldogító hit minden rajongásával megérezte, hogy — ez csak az Imriském, az én szép kis szőke fiam lehet!

Özvegy Izsák Józsefné szegény öreg asszony, aki nehéz munkával keresi meg a szükséges kenyerét. Nem gondolt az egy percre sem, nem kérdezett levélben semmit, hanem fölpakkolt egy néhány napra való szükségességet, megváltotta a vasúti jegyét s ideutazott Szegedre.

Első dolga volt jelentkezni a rendőrségen, ahol elmondta, hogy:

— Az a Fogelfrei, az csak az én kis Imre fiam lehet. Husz éve már annak, mikor 4—5 éves korában eltűnt a hajóról. A megboldogult férjem hajókormányos volt. Vele utaz-

tunk családotól. Sok szerencsétlenség ért bennünket. Egyik kis fiam, a Gravica hajóról a Dunába esett. Bele is veszett szegény menthetetlenül. Még el sem mult a rettenetes fájdalom, mikor a kisebbik fiam, a szegény boldogult uram szemefénye, a kis Imriske is eltűnt a hajóról. Turn-Severinben történt. Ott állomásozott a hajó. Az Imriske meg ott játszadozott a födélzetén, nézte a kirakodást, mikor egyszer csak nem találtuk. Eltűnt nyom nélkül. Nem tudtuk elgondolni, hogy a vízbe esett-e, vagy pedig a kirakodó munkások közül valaki ellopta. Mert nagyon csunya népek, cigányfélék is voltak a rakodó munkások között.

Tüvé tettük az egész hajót, az egész várost. Csak nem tudtuk megelni az Imriskét. Pedig jelentettük a turn-severini rendőrségen is, még két aranyat is ígértem jutalmul annak, aki visszahozza a kicsikémet. Hiába, csak nem került elő. És mégis, mindig hittem, mindig reménykedtem, hogy még előkerül az én kis Imrém s ez a Fogelfrei, aki itt van önöknél s akiről a lapok irtak, az nem lehet más, csak az én eltűnt fiam.

A rendőrségen megilletődéssel hallgatták a szegény, öreg anya rajongását, s igazolást kértek arról, hogy tényleg volt egy fia, aki eltűnt s akinek az életkora megegyezik Fogelfrei János becslés szerint megállapítható életkorával.

Özvegy Izsák Józsefné persze arra nem gondolt, hogy majd még írást is kívánnak tőle. Írt haza, hogy küldjék el az Imriske születési anyakönyvi lapját. Ez a bizonyítvány meg is érkezett s ebből megállapítható, hogy az asszony előadása való, hogy volt és talán van egy fia, Izsák Imre, aki született 1886-ban. Elveszett: 1890-ben.

(Szembesítés.)

Fogelfrei Jánost ezek után szembesítették Izsák Józsefnével. Amit a képzelet oly szépen kiszínezett, amit a szegény anya olyan epedve remélt, az elmaradt. Izsák Józsefné azt remélte, hogy majd elébe áll az ő fia, akit ő úgy képzelt el, amint azt 4 éves korában ismerte. Göndörfürtü, szőke gyermek, kék, élénk szemekkel s hogy az nem változott semmit, csak megnőtt, nagygyá lett, de azért csak olyan maradt, olyan szőke, bodros fejű, kék szemű, gyermeki vonásokkal, a milyen az ő kis Imréje volt.

Fogelfrei szőke is, kék szemű is, de azért nem olyan, mint a 4 éves kis Imre volt. Izsák Józsefné nem ismerte föl benne a fiát. Pedig megnézte alaposan. Szemügyre vette minden oldalról, megnézte a nyakát, a vállát, megta-pogatta a haját, a fejét, vizsgálta mindenképen s csak ennyit mondott: — lehet, hogy az, lehet, hogy nem az, nem vagyok benne bizonyos.

(Az örökbefogadás.)

— Tehát föl ismeri benne a fiát? — kérdezte Borbola Jenő dr rendőrségi osztályjegyző.

— Nem mondhatom kérem, egész határozottan, — mondta némi kétellyel Izsák Józsefné. — Uram isten, mért nem adsz nekem most különös erőt, hogy megismerjem gyermekemet.

— Akkor hát nem vállalja a fiának?

— Nem tagadhatom meg kérem szeretettel, hátha mégis az. Mert az sem lenne csoda, ha elváltozott egy kissé, mert hiszen cigányokkal kóborolt, forró napokon és kietlen hidegben. Azért hát elfogadom, mert ha nem is biztos, hogy az, hát csak a fiamat látom én benne.

— Akkor hát nincs más hátra, minthogy örökbe fogadja, mert nem lehet biztosan megállapítani a személyazonosságát.

— Örökbe fogadom, merthogy nagyon hűséges lehet. Olyan hűséges szeméi vannak. Az éjjel is kutyaival álmodtam, az pedig hűséget jelent.

Fogelfrei Jánost láthatólag nagyon meghatotta az anya rajongása, melyet a husz év előtt eltűnt gyermeke iránt tanusít, mert úgy látszik s ez bizonyítja legjobban jobb

származását, — hogy nem szereti a kóbor cigányéletet s vágyódik meleg, családi otthon után, örömmel hallotta, hogy a jó asszony örökbe fogadja s hogy becsületes nevet biztosít neki.

Igazán gyermeki szeretettel fogadkozott, hogy becsületére válik fogadott anyjának. Ért mindenhez. Volt már artista, volt kovács, sőt cipész is. Kész akármilyen mesterségben dolgozni s addig, míg az örökbefogadás hivatalos processzusa tart, addig is dolgozni fog, pénzt keres, csak szerető anyja, s otthona legyen.

Az örökbefogadás pedig kissé hoszadalmas lesz, mert épen most tartóztatták le azt a cigánykaravánt, amelyhez Fogelfrei it tartozott, s szükséges, hogy azokat is kihallgassák arra nézve, hogy Fogelfrei milyen körülmények között került a karavánhoz. Addig is Fogelfrei János már hétfőn Budapestre megy a fogadott anyjával, hogy elfoglalja mellette azt a helyet, amelyet eddig egész életében nélkülözött: a családtag, a gyermek helyét.

Pénzt kér Szeged város már kifizetett földekért.

— A rókusai akoltelep ügye. —

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és az utóbbi időben nagyon összebogozott kérdés kerül a hétfői tanácsülés elé. A kérdés, amelynek előreláthatólag még bonyolultabb lesz a folytatása, negyven esztendőnél is régebb keletű és a lényeges az, hogy a város pénzt kér olyan földekért, amelyeket 1869-ben örök áron adott el a tulajdonosaiknak.

A rókusai akoltelepekről van szó. Arról a mintegy hatvan hold nagyságú területéről, amelyet 1869-ben az akkori helytartó tanács adott el. Abban az időben általános volt az óhaj, hogy Szegedet nagy sertéskereskedelmi gócponttá kell tenni, itt intenzív sertésenyésztést kell meghonosítani és hogy ezt megkönnyítsék, a telkeket olcsó áron adják oda a vevőknek, de kikötötte a város azt, hogy azokon csak sertésaklokot lehet építeni, illetve, hogy a földeket a tulajdonosok csak sertésenyésztésre használhatják. Az ingatlanok használatára vonatkozó ezt a korlátozást a telekkönyvben is feljegyezték.

Azóta a sertésenyésztés Szegeden visszafejlődött, a telkeket más célra is felhasználták és a városnak ez ellen kifogása nem volt. Elvértve előfordult az is, hogy egyesek a telekkönyvre feljegyzett korlátozás törlését kérték és a város minden további nélkül teljesítette a kérést. Még malmok építésére is adtak ki engedélyeket az említett területeken és senkinek sem jutott eszébe, hogy a tulajdonosoktól a kikötés pontos betartását kellene követelni. Ugy látszott, hogy egészen megfeledeztek az eredeti célról, amire különben sem lett volna célszerű gondolni, mert hiszen ma már nincs semmi értelme annak, hogy itt a városban sertésenyésztéssel foglalkozzanak.

Az elmúlt esztendőben a tanácsnak azonban eszébe jutott a dolog. Foglalkozni kezdett a kérdéssel és rá jött arra, hogy a városnak sok tízezer koronát jelentene az, ha ragaszkodnék az eredeti kikötéshez. Javaslatot is terjesztett a tanács a közgyűlés elé ebben a tárgyban és a közgyűlés kimondta, hogy csak abban az esetben törli a város a telekkönyvbe feljegyzett kikötést, ha a tulajdonosok négyszög méterenként három koronát fizetnek. Egy holdankint 4800 koronát, hatvan holdnál tehát mintegy 288.000 koronát jelent, vagyis a város mintegy háromszázezer korona előre nem látott bevételhez jutna, ha a korlátozást törölné.

Ezt a közgyűlési határozatot jóváhagyta a belügyminiszter is és a jóváhagyó leirat most érkezett le a tanácshoz. Eszerint a határozat jogerős lett már, azonban ez a körülmény korántsem jelenti azt, hogy a város azt a nagy summát meg fogja kapni. A tulajdonosok ugyanis egyáltalában nem